

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 26 juni 2013 inzake vermogensinkomensbijtelling eigen bijdrage AWBZ/Wmo (Kamerstuk 33 204, nr. 33).

De voorzitter van de commissie,
Neppéus

Adjunct-griffier van de commissie,
Clemens

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- II. Reactie van de Staatssecretaris

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris betreffende de vermogensinkomensbijtelling (VIB). Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie zijn verheugd dat letselschadevergoedingen worden uitgezonderd van de VIB. De Staatssecretaris geeft aan dat het Centraal Administratie Kantoor (CAK) hiervoor een systeem moet inrichten en handmatig deze gegevens zal verwerken. Wat zijn de uitvoeringskosten van deze uitzonderingsmaatregel (incidenteel en structureel)?

Ten aanzien van letselschadevergoedingen dienen burgers zelf informatie te verstrekken aan het CAK. Op welke wijze zal het CAK deze informatie beoordelen? Welke eisen zal het CAK stellen aan deze informatie? Is er een mogelijk risico op fraude bij deze maatregel?

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over de oplossingen voor de ongewenste effecten van de vermogensinkomensbijtelling in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Voor situaties rondom letselschade, de eigen onverkochte woning, het persoonsgebonden budget (pgb) en bij langdurig verblijf in een instelling zijn goede oplossingen gevonden, zo stellen genoemde leden. Ook over de uitvoering van de motie Van der Staaij (Kamerstuk 33 204, nr. 28) zijn deze leden tevreden en zij delen de conclusie van de Staatssecretaris dat box 3 de best beschikbare grondslag is om de draagkracht naar vermogen te kunnen bepalen.

Deze leden hebben, samen met alle andere fracties in de Kamer, voor dit wetsvoorstel gestemd. De leden van de PvdA-fractie steunen het principe dat ook vermogen meetelt om te bepalen hoeveel iemand zelf bijdraagt aan zorg uit de AWBZ of Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Als men ouder wordt of gehandicapt is krijgt men goede zorg en ondersteuning in Nederland. Inkomenspositie of achtergrond maken daarbij niet uit. Daarvoor betaalt men met elkaar premies en belastingen. Zo doet men dat in een land waarin solidariteit belangrijk is, zo stellen genoemde leden. Maar ook van mensen zelf wordt een bijdrage voor hun eigen zorg gevraagd. Van mensen die meer kunnen bijdragen wordt meer gevraagd. Van mensen die minder hebben vraagt men minder. Op die manier kan de zorg voor iedereen gegarandeerd blijven. Deze leden vinden dat deze maatregel daarbij past.

De leden van de PvdA-fractie hebben echter ook kunnen concluderen dat er ongewenste effecten optraden. Deze worden nu op goede wijze opgelost, deze leden zijn hierover zeer tevreden. Wel hebben genoemde leden nog enkele vragen met betrekking tot de uitvoering van de gevonden oplossingen bij de maatregel. Begin van dit jaar voelden veel mensen zich overvallen door de maatregel en de financiële gevolgen

ervan, zo hebben deze leden ook in het debat in april geconstateerd. Tijdige en goede informatievoorziening voor cliënten is voor deze leden dan ook van groot belang. Wanneer en op welke wijze zijn of worden cliënten geïnformeerd over de nieuwe regels en de betalingen met terugwerkende kracht in geval van vermogen uit letselschade? Hoe wordt geprobeerd zoveel mogelijk cliënten (en toekomstige cliënten) tijdig op de hoogte te stellen van de nieuwe regels?

Het pgb gaat vanaf 2014 niet meer meetellen als vermogen, zo lezen de leden van de fractie van de PvdA. Het is echter door uitvoeringsproblematiek niet mogelijk om met terugwerkende kracht het vermogen bestaande uit een pgb van pgb-houders in 2012 en 2013 niet mee te laten tellen. Om hoeveel budgethouders gaat het? Over hoeveel te veel betaalde eigen bijdragen gaat het? Kan hiervan een overzicht gegeven worden?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief vermogensinkomensbijtelling eigen bijdrage AWBZ/Wmo. De Staatssecretaris wil in deze brief de harde consequenties van deze maatregel verzachten. Dat is een positieve beweging, maar deze leden vragen de Staatssecretaris of hij niet van mening is dat deze regeling een boete is gebleken op sparen. Zijn de aanpassingen niet te laat, bureaucratisch en duur? Genoemde leden willen graag een overzicht van de inkomsten uit de VIB, maar ook wat deze aan uitvoering kost. De leden van de SP-fractie willen een garantie dat het CAK deze wijzigingen probleemloos gaat doorvoeren. Tevens willen zij weten hoeveel beschikkingen er het afgelopen half jaar zijn afgegeven door het CAK. Hoeveel bezwaren heeft het CAK ontvangen en hoeveel bezwaren waren hiervan terecht?

Letselschade

De leden van de SP-fractie zijn tevreden dat mensen met letselschade en bepaalde uitkeringen uitgesloten worden van de vermogensinkomensbijtelling, maar zij vinden het onbegrijpelijk en niet uit te leggen dat deze uitzondering beperkt is tot mensen die een letselschade-uitkering ontvingen tot 11 oktober 2010. Leidt dit niet tot rechtsongelijkheid? Welke argumenten zijn er om iemand die op dit moment een letselschade-uitkering krijgt wel de VIB op te leggen en iemand die vijf jaar geleden in zijn letselschade gecompenseerd werd niet? Waarom kiest de Staatssecretaris maar voor een gedeeltelijke uitzondering?

De eigen onverkochte woning

De leden van de SP-fractie vinden de regeling die ervoor zorgt dat mensen die hun huis niet kunnen verkopen, met terugwerkende kracht de eigen bijdrage na vier jaar moeten terugbetalen, onacceptabel en onwerkbaar. Allereerst is dit geen verzachting, maar een uitgestelde eigen bijdrage en daarmee een ordinaire melkkoe om geld uit de zakken te kloppen van mensen die in een zorgafhankelijke positie verkeren. Ten tweede zadelt de Staatssecretaris zich op met inningsproblemen die groot kunnen zijn: wat als de eigen bijdrage uit vermogen na vier jaar hoger is geworden dan de waarde van het huis waarvoor het verkocht is? Moet, als de familie een negatieve erfenis (ontstaan door de uitgestelde eigen bijdrage) niet accepteert, de uitgestelde eigen bijdrage dan worden kwijtgescholden? Hoe zal een gezin waarvan één ouder permanent zorg nodig heeft, moeten omgaan met het eigen huis als de ouder definitief elders gaat wonen?

De leden van de SP-fractie willen graag weten wat de opbrengst binnen de VIB is van bezit uit woningen.

Langdurig verblijf in een instelling

Dat de Staatssecretaris kiest om de vrijgestelde grens voor het heffen van de VIB te verhogen, is een positieve stap. Maar waarom alleen voor mensen die nog niet de AOW-leeftijd hebben bereikt? De leden van de SP-fractie constateren dat mensen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt zwaar de dupe zijn, omdat zij volop hun spaargeld moeten inleveren. Immers niet iedereen in deze doelgroep ontvangt een ouderentoeslag. En hoe zit het precies met ouderen die geld opzij hebben gezet voor bijvoorbeeld hun begrafenis, of een klein bedrag hebben voor een mogelijke verhuizing? Genoemde leden willen opnieuw wijzen op de rechtsongelijkheid van deze maatregel, omdat het van de leeftijd afhangt hoeveel spaargeld men moet inleveren. Zij verwachten een uitgebreide reactie van de Staatssecretaris op dit punt. Verder willen deze leden weten waarom dit pas ingaat per 2014 en niet met terugwerkende kracht.

Reactie motie Van der Staaij

Verwacht de Staatssecretaris de komende jaren alle zieken een poot uit te draaien met deze maatregel of is hij bereid om verder te kijken naar echte verzachtingen in deze maatregel om mensen te ontzien? Is de Staatssecretaris bereid nu wel te kijken naar mensen die veel vermogen hebben en bijvoorbeeld kunnen investeren in groenvoorzieningen en durfkapitaal? Zo ja, is de Staatssecretaris bereid om het amendement van de SP-fractie (Kamerstuk 33 204, nr. 10) over te nemen? Zo nee, waarom niet?

Tot slot willen de leden van de SP-fractie weten wat de opbrengst van deze maatregel op dit moment is. Voorts willen zij weten hoe en waar de huidige opbrengst verschilt met de geraamde opbrengst.

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie danken de Staatssecretaris voor de heldere brief. Zij hebben nog wel een aantal vragen over de maatregelen.

Letselschadevergoedingen

Waarom kiest de Staatssecretaris ervoor om nieuwe letselschadevergoedingen niet onder de uitzondering te brengen? Deze vergoedingen zijn juist bedoeld om in de rest van het leven permanent de gevolgen van letselschade te kunnen betalen. Nu moeten mensen gaan interen op hun vermogen, wanneer zij een letselschade-uitkering krijgen. Is de Staatssecretaris bereid deze regeling permanent te maken?

Jongeren onder de 65

De leden van de CDA-fractie waarderen het feit dat de vrijstelling verhoogd wordt, maar begrijpen niet waarom dat niet met terugwerkende kracht kan en waarom dat niet een klein beetje royaler kan. Kan de Staatssecretaris dat toelichten? Zo moeilijk is het integraal in mindering brengen van een vast bedrag toch niet in de berekening? Niet valt in te zien om welke reden de thans voorgestelde hogere vrijstelling alleen voor 65-minners zou moeten gelden. Met welk bedrag stijgen de uitvoeringskosten van de eigen bijdrageregeling indien rekening wordt gehouden met de aanpassing ervan?

De eigen onverkochte woning

De leden van de CDA-fractie merken op dat wanneer de woning lang te koop staat, zij vaak veel minder oplevert dan de WOZ-waarde waartegen zij gewaardeerd wordt. Dit geldt overigens nog in sterkere mate voor zaken als serviceappartementen. Is de Staatssecretaris bereid bij verkoop uit te gaan van de gerealiseerde verkoopwaarde en niet van de WOZ-waarde? Zo niet, dan voorzien deze leden een aantal probleemgevallen.

Pgb eigen bijdrage

De leden van de CDA-fractie kunnen de berekening niet helemaal volgen over de € 80 extra bijdrage. Is dat € 80 per jaar of per tijdvak? Hoe is de Staatssecretaris aan dat bedrag gekomen? Graag ontvangen zij een specificatie.

Ook vragen deze leden de Staatssecretaris of mensen die een pgb voorschot ontvangen hebben, dit wel moeten opgeven voor box 3. Immers dit geld hoort niet tot het vermogen op 1 januari omdat het voor een latere datum is. Daarom vragen zij of mensen dit in mindering mogen brengen op hun box 3 aangifte.

Maatregelen in het regeerakkoord

Welke maatregel volgt nog meer dit jaar in het regeerakkoord inzake de eigen bijdragen? Kan de Staatssecretaris een berekening geven voor een alleenstaande 65-plusser die al een aantal jaren in een intramurale instelling verblijft en een verzamelinkomen heeft van € 20.0000 per jaar en een eigen box 3 vermogen van € 60.000. Hoeveel betaalt hij in 2011, 2012, 2013, 2014 en 2015 aan eigen bijdrage per periode?

Kan dezelfde som gemaakt worden voor € 30.000 per jaar en € 60.000 eigen vermogen?

De leden van de CDA-fractie vragen of de Staatssecretaris een beeld heeft van het aantal mensen dat papieren schenkingen doet, dat vermogen in een geld-bv in box 2 plaatst of andere maatregelen neemt. Hoe apprecieert de Staatssecretaris die bewegingen en wat levert deze VIB-maatregel in de komende jaren op in de raming van het kabinet?

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met instemming kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over de vermogensinkomensbijtelling. Wel hebben zij nog enkele vragen die zij aan de Staatssecretaris willen voorleggen.

Letselschade

De leden van de D66-fractie lezen dat de uitzondering met betrekking tot de letselschade zal gelden tot 1 januari 2023 en voorts alleen voor letselschadevergoedingen die voor 11 oktober 2010 zijn toegekend. Waarom is voor deze inperking van de werking van de uitzondering gekozen? Voorts lezen genoemde leden dat mensen met letselschadevergoedingen zich met bewijsmateriaal zullen moeten melden bij het CAK. Op welke wijze zal hierover met de belanghebbenden worden gecommuniceerd? Dit is in het bijzonder van belang gezien het feit dat de maatregel met terugwerkende kracht zal gelden vanaf 1 januari 2013. Voorts zijn deze leden huiverig voor een grote administratieve last voor betrokkenen. Hoe gaat de Staatssecretaris deze zo beperkt mogelijk houden?

Eigen onverkochte woning

De leden van de D66-fractie lezen dat voor cliënten met een onverkocht huis die reeds voor 1 januari 2013 in een AWBZ-instelling verbleven een betalingsregeling zal worden gehanteerd. Deze betalingsregeling betekent dat cliënten uitstel van betaling krijgen tot het moment van verkoop van de woning, met een maximum van vier jaar. Is bij deze betalingsregeling sprake van een renteloze lening? Zo nee, waarop zal de hoogte van de rente zijn gebaseerd? Waarom is, zo vragen deze leden voorts, gekozen voor dit maximum van vier jaar? Wat gebeurt er indien de woning na afloop van de maximumtermijn nog steeds niet is verkocht?

Pgb

De leden van de D66-fractie lezen dat de voorschotten die reeds zijn uitbetaald in december 2011 en december 2012 nog zullen meetellen bij de berekening van de VIB voor 2014 en 2015. Terugwerkende kracht is hier niet goed mogelijk, omdat een waterdicht systeem niet kan worden gegarandeerd aangezien rekening moet worden gehouden met deze correctie bij «herhaaldelijk beschikbaar komende gegevens». Wat wordt daarmee precies bedoeld? Genoemde leden ontvangen ter zake graag een nadere toelichting.

Vragen en opmerkingen van de 50PLUS-fractie

De leden van de 50PLUS-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief «Vermogensinkomensbijtelling in de AWBZ/Wmo» van de Staatssecretaris. Graag willen deze leden de gelegenheid te baat nemen om enkele kanttekeningen te plaatsen bij de genoemde brief.

De leden van de 50PLUS-fractie spreken hun genoegen uit over het feit dat de Staatssecretaris gehoor heeft gegeven aan de oproep vermogensbestanddelen verkregen door letselschade voor een groot deel uit te zonderen van de vermogensinkomensbijtelling. Dit is niet meer dan rechtvaardig; men ontvangt immers letselschadevergoeding in situaties waarin men buiten de eigen schuld zwaar lichamelijk letsel heeft opgelopen en daardoor mogelijk zorg nodig heeft. Het is niet kies om dit bedrag mee te nemen in de berekening van de eigen bijdrage. Deze leden verzoeken de Staatssecretaris wel erop toe te zien dat het CAK voldoende en tijdig toegerust is een goed systeem hiertoe in te richten.

De leden van de 50PLUS-fractie reageren verheugd op de extra vrijlating van € 10.000 bij de berekening van de eigen bijdrage bij verblijf in een instelling, maar zij betreuren ten eerste dat dit alleen geldt voor mensen die nog niet AOW-gerechtigd zijn. Op deze wijze profiteert slechts een relatief kleine groep van deze maatregel. De meest kwetsbare groep, de ouderen boven de 65 jaar, die de afgelopen jaren al erg werd gedupeerd komt nog verder op achterstand.

Laatstgenoemde groep werd recentelijk al onevenredig zwaar getroffen door de ingrepen op het gebied van zorg en sociale zekerheid. Genoemde leden vragen de Staatssecretaris daarom de extra vrijlating tevens te laten gelden voor deze groep. Daarnaast verzoeken zij ook nu de Staatssecretaris erop toe te zien dat het CAK voldoende is toegerust om dit op correcte wijze uit te voeren.

Bovendien hebben de leden van de 50PLUS-fractie vragen bij de betalingsregeling voor huidige cliënten met een onverkochte woning. Het gaat hier om uitstel van betaling. Bij uiteindelijke verkoop van de eigen woning kan de eigen bijdrage oplopen tot een flink bedrag ineens. Deze leden vinden dit onwenselijk omdat dit mensen in betalingsproblemen

kan brengen. Genoemde leden vragen de Staatssecretaris om de garantie dat er in zulke situaties een goede afbetalingsregeling getroffen kan worden. Daarnaast vragen zij wat er gebeurt als de woning na vier jaar nog niet verkocht is. Het lijkt erop dat het onverkochte huis dan wel gaat meetellen; de eigen bijdrage zal in deze situaties flink kunnen stijgen. Op de huidige woningmarkt komt het zeker voor dat huizen langer dan vier jaar te koop staan. Aangezien de ontwikkelingen hier moeilijk te voorspellen zijn, is deze vraag legitiem. De leden van de fractie van 50PLUS verzoeken om de garantie dat er voor deze groep een redelijke oplossing komt.

De leden van de 50PLUS-fractie zijn tevreden met de toezegging van zorgkantoren om geen pgb-gelden meer over te maken in december, zodat deze niet meetellen bij de berekening van de eigen bijdrage. Wel willen deze leden de Staatssecretaris verzoeken nog eens te onderzoeken of er echt geen waterdichte oplossing voorhanden is voor mensen die voorschotten hebben ontvangen in december 2011 en 2012. Zij onderhouden nog twee jaar de financiële gevolgen van het feit dat zij in die twee jaar de voorschotten op het pgb in december hebben ontvangen, alleen omdat het administratief kennelijk moeilijk te regelen is dat deze bedragen niet worden meegerekend. Dat is in de ogen van genoemde leden niet acceptabel. Temeer omdat pgb-houders al doen wat de Staatssecretaris voorstaat: eigen verantwoordelijkheid nemen voor hun behoefte aan zorg en ondersteuning. Het kan toch niet zo zijn dat zij daar op deze manier de rekening voor gepresenteerd krijgen.

De leden van de fractie van 50PLUS verzoeken de Staatssecretaris te reageren op deze opmerkingen en vragen.

II. Reactie van de Staatssecretaris